

Beleidsplan Sociale Veiligheid – KH en VS

Wij vinden het belangrijk zorg te dragen voor een veilig leef- en leerklimaat.

Veiligheid is een basisvoorwaarde om te leren. Pas dan zijn kinderen in staat zich sociaal en emotioneel goed te ontwikkelen.

Wij denken bij veiligheid in de school niet alleen aan onze leerlingen, maar zijn van mening dat alle bij de schoolorganisatie betrokkenen, zich veilig moeten voelen. Dit geldt dus ook voor het team, ouders en anderen die onze school bezoeken.

Bij het opstellen van het sociaal veiligheidsplan is gekeken naar alle aspecten die naar onze beleving onder sociale veiligheid gerangschikt kunnen worden.

We beschrijven in dit beleidsstuk de werkwijze(n) en maatregelen, die wij op schoolniveau inzetten om onze gestelde doelen te bereiken. Veel afspraken zijn vastgelegd in zogenaamde protocollen, die op school aanwezig zijn. Waar dit van toepassing is, wordt hiernaar verwezen. Ook op bestuursniveau liggen veel afspraken vast omtrent sociale- en fysieke veiligheid, geldend voor alle onder haar bestuur ressorterende scholen.

Algemene doelen

- Het bevorderen en bewaken van veiligheids-, gezondheids- en welzijnsaspecten voor alle bij onze school betrokkenen.
- Het creëren van een sociaalpedagogisch klimaat, waar alle betrokkenen zich prettig en gewaardeerd voelen.
- Het bijdragen aan preventie van vormen van incidenten, conflicten en machtsmisbruik.

Om dit te kunnen realiseren vinden wij de volgende uitgangspunten belangrijk:

- Wij accepteren en respecteren elkaar.
- Wij onderschrijven het uitgangspunt dat mannen en vrouwen, jongens en meisjes gelijkwaardig zijn aan elkaar.
- Iedereen gaat respectvol om met persoonlijke verschillen of verschillen voortkomend uit culturele achtergronden.
- Wij bieden een stimulans aan zelfredzaamheid en weerbaarheid.
- Gemaakte afspraken worden door iedereen nageleefd.

Procedure

De procedure behorend bij de vaststelling van dit beleidsstuk:

- Het conceptbeleidsplan wordt aangeboden aan en vastgesteld in het MT
- Het beleidsstuk wordt besproken met en vastgesteld in het team
- Het beleidsstuk wordt ter instemming aan de MR voorgelegd
- Het beleidsstuk wordt aangeboden aan de directeur-bestuurder.
- Daarnaast wordt vastgesteld dat:
  - Jaarlijks wordt dit beleidsplan in het MT aan de orde gesteld.
  - Eventuele wijzigingen worden doorgevoerd en het plan wordt opnieuw vastgesteld en met team besproken.

Het (gewijzigde) plan wordt daarna wederom aangeboden aan MR en ter kennisgeving voorgelegd aan de bestuurder.

Missie - Visie

Missie:

Ons onderwijs leert kinderen kennis en vaardigheden aan die nodig zijn om een stap te zetten naar opgroeien in een complexe wereld.

Visie:

Door betekenisvol onderwijs willen we aansluiten bij de belevingswereld en de ontwikkeling van het kind. Er ontstaat enthousiasme, betrokkenheid en nieuwsgierigheid om te leren, waarbij kinderen ruimte krijgen om zelf te ontdekken en te ondernemen.

Een kind in bloei heeft plezier, voelt zich veilig en heeft zelfvertrouwen. Het kind wordt sociaal weerbaar. Het wordt zelfredzaam, is zelfstandig en leert samen te werken. Het mag zich ontplooien. We willen dat de talenten van een kind benut worden, dat het leert om kritisch en creatief te denken en een probleemoplossend vermogen ontwikkeld.

We streven ernaar om een plek te zijn waar je voor jezelf, de ander en de omgeving zorgt. We waarderen elkaar door open en integer te zijn naar elkaar en naar jezelf. We geven en nemen verantwoordelijkheid.

Kernwoorden visie: **Betekenisvol, Bloei, Waardering**

Pedagogisch handelen

We vinden het belangrijk om fijn met elkaar om te gaan, daarom hebben we gekozen om te gaan werken met de visie van Klassenkracht: met RESPECT voor de klas; hoe werk je in zeven stappen naar een veilig en sociaal groepsklimaat (Jelly Bijlsma).

De principes zijn:

Kinderen worden in een groep geplaatst en die groep vormt zich en doorloopt verschillende fasen:

- Forming: kinderen kijken de kat uit de boom
- Storming: hierin wordt bepaald wie welke rol heeft in de groep
- Norming: hier geef je samen met de kinderen handen en voeten aan de normen en waarden die leidend zijn in het omgaan met elkaar.
- Performing: de groep krijgt een eigen karakter en kunnen over het algemeen lekker aan het werk, er is een veilige bedding en de kinderen weten dat de leerkracht de grenzen bewaakt en daarmee over hun veiligheid bewaakt.
- Adjourning: hierbij wordt afscheid genomen van elkaar, terugblikken en vooruitkijken naar volgend jaar

Het resultaat van groepsvormingsproces is dat het een groep is geworden met typerende kenmerken. De groepssfeer is te beschrijven aan de hand van een 5-tal kenmerken:

De mate waarin

- groepsleden zich verantwoordelijk voor elkaar voelen
- er sprake is van wederzijds respect
- leerlingen met elkaar kunnen en willen samenwerken
- de groep in staat is om problemen aan te pakken en op te lossen
- de manier waarop een groep tot besluitvorming komt.

Vanuit de screening hiervan zien we wat de kwaliteiten van de groep is en waar ze ondersteuning nodig hebben om zich verder te ontwikkelen.

Dit verloopt allemaal niet vanzelf, bij een groep horen is belangrijk voor kinderen om te 'overleven', het is je beschermd weten tegen gevaren van buitenaf. Daarom willen kinderen erbij horen, invloed uitoefenen en aardig gevonden worden. Wanneer deze basisbehoeften in een groep niet (h)erkend en ingelost worden, kunnen er problemen ontstaan die een goede groepsontwikkeling in de weg staan. De rol van de leerlingen en de invloed van de leerkracht speelt een belangrijke rol.

Kinderen nemen sociale posities in de groep. Door te observeren welke rollen kinderen innemen, krijgen we zicht op de wijze waarop kinderen hun natuurlijke kwaliteiten leveren aan de groep of in hoeverre zij een rol innemen waar ze zelf niet gelukkig mee zijn. M.b.v. een sociogram krijgen we inzicht op de onderlinge verhoudingen en de posities die kinderen in de groep innemen. Uit onderzoek blijkt dat sociale posities in de groep niet veranderen. Eenmaal buitengesloten, altijd buitengesloten.

Begeleiding van het groepsproces (vaak onbewust) is belangrijk. Door kinderen hiervan bewust te maken, kan een groep geholpen worden om zich als groep verder te ontwikkelen. Dat kinderen worden afgewezen kan ook liggen aan hun 'anders' zijn. Wij helpen ze door een kader te bieden om naar de verschillen te kijken en het 'anders' zijn te RESPECTeren en te waarderen. Zelfacceptatie is een strijd die we allemaal voeren en waarbij opvattingen van anderen een belangrijke rol spelen. We zijn sociale wezens en spiegelen ons aan elkaar. De meeste moeite hebben we met kinderen die anders zijn dan wijzelf. Iedereen heeft de neiging om zich te verbinden met mensen die op elkaar lijken. Dat betekent dat we onbewust de boodschap afgeven wie we 'aardig' en 'minder aardig' vinden. Door kennis hiervan te hebben met de daarbij behorende kwaliteiten kunnen we leerlingen in een groep helpen om deze verschillen van elkaar te zien en te waarderen.

Dan is er ook nog een onderwaterprogramma wat in de groep kan spelen. Er zijn 7 krachten die een rol spelen:

1. eigen ervaringen in en met groepen
2. persoonlijkheidsfactoren
3. groepsnormen
4. ergernissen
5. overtuigingen en aannames
6. vlooi gedrag
7. sociale vaardigheden

door naar deze te kijken en deze te benoemen, trek je het programma boven water. En kunnen we de groep actief begeleiden gedurende het hele jaar. We reflecteren regelmatig: doen we de goede dingen met elkaar, gaan we op de goede manier met elkaar om en klopt dit ook met de visie van onze groep.

Wat is de **RESPECT** aanpak?

R = Regels, routines en rituelen

Het is de basis van de aanpak. Met de groep maken we een groepsmissie met de daarbij horende spelregels. Deze bewaken we. Bij de start van het schooljaar stoppen we hier veel energie in en na de eerste 6 weken blijven we hier regie op voeren:

- De schoolregels vanuit onze visie zijn:
  - Ik zorg goed voor mezelf
  - Ik zorg goed voor een ander
  - Ik zorg goed voor de omgeving
- Formuleren met de groep een groepsmissie (een wens, een droom of verlangen) en deze hangt zichtbaar in de klas
- Kwaliteiten die behulpzaam zijn bij het realiseren van de missie worden benoemd
- Er wordt regie gevoerd op de regels, routines en rituelen waardoor de leeromgeving voorspelbaar wordt en er rust is in de klas. De regels staan in dienst van het bewaken van de grenzen
- We leren de kinderen samen ruzies op te lossen m.b.v. stormkaart
- De leerkracht is voorbeeld; rolmodel
- De leerkracht zet reflectiegesprekken in om bewustwording te creëren en gedrag te stimuleren dat bevorderlijk is voor het behalen van het gewenste resultaat.

Lesgeven is leidinggeven, leiding geven is regie voeren op regels, routines en rituelen om te zorgen voor een goed pedagogisch klimaat. Deze zijn nodig om te zorgen voor veiligheid van alle leerlingen. In de eerste week hebben de groepen 3 t/m 8 een missie met elkaar gemaakt voor de groep: dit is wie we willen zijn dit schooljaar. En daar hebben zij regels bij bedacht. De missie en de regels hangen zichtbaar in de klas. Om de groepsmissie te kunnen realiseren is het belangrijk om hier regie op te voeren. Dit doen we m.b.v. het wasknijpersysteem. Als de leerkracht gedrag ziet van een leerling wat niet ondersteunend is voor de missie, loopt hij naar de leerling, zegt zacht en op neutrale toon welke regel er is overtreden en de wasknijper gaat 1 stap omlaag. Door dit te benoemen wordt de leerling bewust van zijn gedrag en kan hij dit veranderen. Tenslotte willen we allemaal de groepsmissie realiseren. De beloning voor de groep is dat zij punten kunnen halen. Bij een x-aantal punten wordt er een feestje gevierd met de groep, de beloning bepalen zij ook zelf. Het wasknijpersysteem geeft ook leerlingen die andere leerlingen geholpen hebben de mogelijkheid om op "superdag" te komen staan. Dit geeft een 'supergevoel' aan de leerling. Indien een regel regelmatig wordt overtreden dan volgt een groepsgesprek. Wat kunnen we veranderen waardoor we de missie kunnen realiseren? Hoe gaan we dat doen? Hier voert de leerkracht regie op. Elke keer wordt gereflecteerd op de positieve zaken die binnen de groep plaatsvinden n.a.v. de regels die de leerlingen zelf hebben opgesteld. Sommige leerlingen hebben hier nog hulp bij nodig. Deze hulp krijgen ze van medeleerlingen en de leerkracht. Indien er meer ondersteuning nodig is, wordt dit in overleg met ouders besproken.

Wasknijpersysteemregels:

- Indien leerlingen drie keer op time-out hebben gestaan, volgt er altijd een gesprek met de leerkracht. De volgende vragen vormen een leidraad voor dit gesprek:
  - I. Welke regel(s) heb je overtreden?
  - II. Wat ga je morgen anders doen?
  - III. Welke hulp heb je hierbij nodig?Je geeft ook aan bij de leerling dat ouders ingelicht worden via de mail. (Korte mail) Bij vijf keer een time-out worden ouders uitgenodigd voor een gesprek. Welke ondersteuning is nodig voor deze leerling?
- Leerlingen zijn verantwoordelijk voor hun eigen gedrag en kiezen ervoor om op time-out te komen en weten dan dat ze instructies of andere zaken missen. En leren ervan om ander gedrag te vertonen. Leerlingen die dit niet kunnen hebben extra ondersteuning nodig van de leerkracht en/ of externen en/ of hulpmiddelen. Dit wordt per leerling bekeken.
- De plek waar de time-out moet plaatsvinden is onderling door de leerkrachten geregeld.
- In de groepen is het verschillend bij welk aantal fiches een beloning gegeven wordt. De groep is daarvoor leidend. Wat heeft de groep nodig? En pas het aan als het kan.

E Erbij horen

Leerlingen mogen zijn wie ze zijn, er wordt naar iedereen omgekeken, iedereen mag meedoen. De leerkracht observeert, signaleert en begeleidt dit proces actief. (2 x per jaar wordt een sociogram gemaakt met een analyse van de groep, daarna begeleiding van de kinderen die buitengesloten, genegeerd of als controversieel ervaren worden).

S = Samenwerken en Samenspelen

Leerlingen leren problemen op te lossen, ze maken gebruik van elkaars kwaliteiten. De leerkracht helpt kinderen bij het samenwerken en samenspelen, lost conflicten op.

P = Persoonlijk meesterschap

De leerkracht kent zichzelf; zijn kwaliteiten en valkuilen. En weet wat dit betekent voor de groep.

E = Energie, aandacht en concentratie

Hoe houden we de energie zo hoog mogelijk zodat er maximaal geleerd kan worden. Aansluitend bij de leerbehoeften van de kinderen. Er worden veel Energizers gedaan, waardoor kinderen elkaar beter leren kennen en weer energie krijgen.

C = Contact en Communicatie

We bevorderen heldere communicatie, zodat we zelf te volgen zijn voor de leerlingen en wij de leerlingen volgen. (Vaak reageren we te snel en laten we onze eigen ervaringen, oordelen, meningen te veel de boventoon voeren.)

T = Trainen van vaardigheden

Vaardigheden van de leerkracht en van de kinderen ontwikkelen, eerst signaleren en daarna stimuleren.

RESPECT betekent ook aanzien, eerbied of waardering, die je hebt voor (of ontvangt van) iemand vanwege zijn (jouw) kwaliteiten, prestaties of vaardigheden. Het woord betekent oorspronkelijk omzien naar, en vandaar rekening houden met. Beide betekenissen zie je terug in onze aanpak.

Leerlingen leren omgaan met ruzies d.m.v. Stormkaart:

We leren leerlingen om te gaan met gewenst gedrag bij een botsing/ ruzie. Het Stormkaartje laat kinderen zien, voelen en ervaren hoe ze in moeilijke situaties elkaar kunnen opzoeken in plaats van mijden. Het geeft ze concrete handvatten in denken en doen; het ondersteunt elkaar waardoor kinderen het gemakkelijk eigen maken; ze begrijpen het. Iedereen spreekt dezelfde taal en heeft dezelfde kennis d.m.v. dit kaartje:

Stap 1: **S**top en koel af

Stap 2: **T**oon respect

- Wat is het probleem?
- Wat dacht je?
- Wat voelde je?

Deze stap geeft de leerlingen de kans om hun verhaal te doen in de ik-vorm. (De begeleider helpt ze met het onder woorden brengen van hun gevoelens. De begeleider hoort het verhaal en raakt niet betrokken in het conflict. Hij gaat niet op zoek naar DE waarheid, er is alleen maar beleving. Hij blijft buitenstaander. Aan het eind van de situatie samen: dus als ik het goed begrijp, dan is er voor jou het probleem... en voor jou.... Klopt dat?)

Stap 3: **O**plossingen laten bedenken

- Is er iemand gekwetst
- Ja? Hoe kan je het goedmaken?
- Nee? Hoe kan je het de volgende keer anders doen?

(Hierbij vraagt de begeleider de kinderen hoe ze het probleem kunnen oplossen. En laat ze zelf voorstellen doen en meerdere oplossingen bedenken. De begeleider blijft in de rol van coach.

Stap 4: **R**ustig met elkaar een oplossing kiezen

Stap 5: **M**aak een plan en voer het uit

Bedank elkaar voor de manier waarop ze het samen hebben opgelost. Sluit af met een handdruk of...

Vraag later nog even of het gelukt is. Laat vooral zelf voor een oplossing kiezen en geef een compliment als ze hierin geslaagd zijn.

(Als we merken dat kinderen nog te boos zijn om te praten, stel het dan uit. Het is een goede gewoonte om na schooltijd ruzies uit te praten. Het is nu tijd om aan het werk te gaan, maar na schooltijd zoeken we met elkaar een oplossing. Als het echter te veel interne storing veroorzaakt bij een leerling, zet dan de klas aan het werk en voer dit gesprek buiten de klas.)

Zie ook: Pedagogisch groepsplan KH en VS
Stroomdiagram gedrag

Omgangsprotocol KH + VS

Positieve groepssfeer

Wij willen dat er een positieve sfeer heerst in de school, in de klas;

dat leerlingen prettig met elkaar omgaan, samen werken, luisteren naar elkaar, fouten mogen maken, leren van conflicten, schade herstellen. Toch kan het op elke school en in iedere groep voorkomen dat de sfeer negatief wordt.

Bij pesten bijv. is sprake van een negatieve bedoeling. De negatieve handelingen zijn structureel tegen dezelfde persoon gericht. Er is sprake van machtsongelijkheid. Om pesten aan te pakken is het van belang om de signalen te herkennen. Dit kan lastig zijn voor de leerkracht omdat hij zelf deel uitmaakt van de groep waarbinnen het zich afspeelt.

Leerkrachten blijken maar twintig procent van het negatieve gedrag waar te nemen.

Daarnaast kunnen we gewoonweg niet alles waarnemen. Buiten ons zicht om, gaan leerlingen met elkaar om op het schoolplein, in de gangen, in de aula en niet te vergeten op sociale media. Wij proberen alert op signalen te zijn zoals:

- De leerling wordt door medeleerlingen aangesproken met een bijnaam.
- De leerling haalt slechtere resultaten.
- De leerling wordt regelmatig als laatste gekozen bij het indelen van groepjes of het samenwerken.
- De leerling is vaak alleen tijdens pauzes.
- De leerling maakt anderen duidelijk dat ze niet deugen.
- De leerling onderneemt niets uit zelfmedelijden of zelfbeklag.
- De leerling is vaak afwezig of ziek.

De leerkracht ziet (pest)gedrag meestal niet. We zien vooral de reactie. Een leerling is boos, reageert agressief, is verdrietig of stil. We oordelen niet te snel over negatief gedrag van een leerling maar proberen de reden te achterhalen.

- We vertellen wat we zien en horen en vragen de leerlingen wat er speelt. Daarna praten we met de direct betrokken leerlingen afzonderlijk.
- We voeren ook regelmatig het gesprek met de klas over omgaan met elkaar.
- We grijpen in als het pestgedrag aanhoudt, nemen maatregelen (afhankelijk van de situatie, leeftijd, het gedrag, etc.) en maken afspraken met de betrokkenen.
- We houden de vinger aan de pols.
Checken of gemaakte afspraken worden nagekomen en de situatie is opgelost.
- We informeren, indien nodig, ouders.
Ouders laten we weten dat er iets is voorgevallen en hoe is gereageerd op de situatie. Afhankelijk van (de ernst van) het voorval of als er behoefte aan is – worden de ouders van de pester(s) en gepeste uitgenodigd voor een gesprek. Soms is het nodig (bij aanhoudende onrust en pesten in de klas) om alle ouders te informeren over wat er speelt in de klas (en op sociale media). Dan vertellen we welke afspraken zijn gemaakt en welke maatregelen we hebben genomen. Ouders kunnen het voorval dan ook thuis bespreken.
- Afhankelijk van de ernst van het voorval nemen we (straf)maatregelen.
- De coördinator antipestbeleid van school wordt ingeschakeld.
Deze persoon heeft de taak advies te geven over de aanpak van pesten en fungeert als klankbord voor collega's met vragen over pesten.

Het gesprek met ouders

- Vragen, zorgen en klachten van ouders over pesten worden altijd serieus genomen.
- Een afspraak voor een gesprek wordt gemaakt en we nemen hiervoor voldoende tijd.
- Luisteren naar wat de ouders te vertellen hebben en begrip tonen voor hun zorgen.
- Vertellen wat we als leerkrachten zien, horen en weten en wat we gedaan hebben aan de situatie.
- We spreken verwachtingen naar elkaar uit.
- Duidelijke afspraken maken en nakomen.
- Een vervolgspraak maken met ouders.
- Verwijs ouders zo nodig naar het aanspreekpunt pesten.
- Wijzen ouders op het omgangsprotocol van school.

Het gesprek met leerlingen

- Laat de leerling zijn verhaal vertellen.
- Luister en vat samen.
- Stel voornamelijk open vragen. Wat wil je dat ik nu doe?
- Laat de leerling zelf nadenken over oplossingen. Bied daarbij sturing en hulp aan.
- Vertel duidelijk wat je wel en niet kunt doen om de situatie te veranderen.
- Maak concrete afspraken.
- Plan een vervolgspraak op korte termijn.
- Vraag hoe het gaat en of afspraken zijn nagekomen.
- Vertel de leerling dat er op school een aanspreekpunt pesten is.
- Bespreek met de leerling (of en) hoe de ouders kunnen worden geïnformeerd.

Negatieve sfeer voorkomen

Als leerkrachten spelen wij een belangrijke rol in het voorkomen van een negatieve sfeer in de groep. Door in te grijpen bij negatief gedrag en duidelijk aan te geven welk gedrag wel en niet wordt geaccepteerd in de groep. De leerkracht moet positief leiderschap tonen.

Daarnaast is het investeren in een goede sfeer in de klas van belang. De eerste weken van het schooljaar bieden hier een uitgelezen kans voor. Maar aandacht besteden aan een positieve groep is het hele schooljaar van belang. Door actief te werken aan groepsvorming hebben we invloed op de groep en zorgen we ervoor dat leerlingen eerder bij ons komen als er iets speelt. De aanpak van Klassenkracht zorgt voor een veilige en fijne groep.

Als blijkt dat er een negatieve groeps sfeer in de klas is ontstaan, zetten we de respect aanpak in van Klassenkracht. Hierbij nemen we, als school, regie op de regels, routines en rituelen van de groep door het probleem te analyseren, met kinderen in gesprek te gaan en de wens van de groep te achterhalen. We zetten een fichesysteem in en zetten extra in op groepsvormende activiteiten. Dit is een pittige interventie.

Incidenten buiten school

Bij onveilige situaties buiten school kunnen wij geen verantwoordelijkheid nemen. Wat school kan doen bij incidenten die buiten school plaatsvinden is ouders informeren bij wie ze ondersteuning kunnen vragen bijv. een jongerenwerker en/ of wijkagent van het Sociaal Team Druuten.

Aanspreekpunt pesten en Coördinator antipestbeleid

Binnen de school hebben we een 1. 'aanspreekpunt pesten' en een 2. 'coördinator anti pestbeleid'.

1. Aanspreekpunt pesten

Ouders en leerlingen die te maken krijgen met pesten en die om wat voor reden dan ook hiervoor niet terecht kunnen bij de leerkracht moeten hun verhaal kunnen vertellen bij het aanspreekpunt pesten. Op 't Kloosterhufke is dit Floor Reijers en op de St. Victorschool; Lisette Maille. Zij zijn verantwoordelijk voor de volgende acties:

In kaart brengen van de situatie:

- * Opvangen van de leerling (of diens ouder) die te maken heeft met pestgedrag
- * Luisteren naar de leerling
- * Het probleem in kaart brengen
- * Vragen wat de leerling of ouder al gedaan heeft om de situatie te veranderen of te verbeteren.
- * Vragen hoe de gewenste situatie eruitziet.
- * In kaart brengen hoe de gewenste situatie bereikt kan worden.
- * Duidelijk maken wat de rol van het 'aanspreekpunt pesten' is.

In kaart brengen en ondernemen van mogelijke acties binnen de school:

- * De betrokkenen gaan samen in gesprek. (Afhankelijk van de situatie; gepeste leerling, pestende leerling(en), leerkracht, omstanders, ouders)
- * Uitleg geven over het omgangsprotocol van de school
- * De feiten samenvatten, vragen of dat klopt en de gevolgen voor de leerling benoemen.
- * Checken of bij de situatie het omgangsprotocol gevolgd is; zo niet, aansturen op herstel
- * Bespreken wat nodig is om een veilige omgeving te creëren voor de leerling.
- * Afspraken maken met de betrokkenen en schriftelijk vastleggen
- * Naderhand checken of de afspraken zijn nagekomen en het gedrag gestopt is.

Doorverwijzen en begeleiden naar andere medewerkers:

- * Indien de gepeste leerling of diens ouder niet met de direct betrokkene(n) in gesprek wil of durft te gaan dan hem of haar begeleiden naar de coördinator anti pestbeleid. Op 't Kloosterhufke is dit John van de Graaf en op de St. Victorschool Ineke Janssen Steenberg.
- * Mocht het gesprek met de coördinator pestbeleid niet tot de gewenste acties leiden, dan kan het aanspreekpunt pesten verwijzen naar de klachtenregeling. Dit kan ertoe leiden dat – via de vertrouwenspersoon - het bestuur ingeschakeld wordt.
- * Als het bestuur het pestprobleem niet naar tevredenheid van de leerling en/ of ouder afhandelt, kan – via de vertrouwenspersoon - de weg naar de klachtencommissie gewezen worden.
(De vertrouwenspersoon is te vinden op de Groeisaam- website.)
- * Als het gaat om een strafbaar feit, contact opnemen met de politie.

2. Coördinator anti pestbeleid

De coördinator anti pestbeleid geeft beleidsadviezen naar aanleiding van de afhandeling van klachten, altijd met een preventieve werking.

De coördinator anti pestbeleid fungeert als klankbord voor collega's die vragen hebben over pesten en de aanpak ervan.

Pesten is niet alleen een situatie tussen een pester en een gepeste maar ook een signaal van onveiligheid in een groep of in de school. Signalen pakt de coördinator breed op, zodat de kans op een negatieve groepsfeer in het vervolg kleiner wordt.

Takenpakket:

Ontwikkelen van afspraken en regels, uitdragen van kernwaarden van de school:

- Regelmatig aandacht vragen voor de schoolveiligheid
- Expliciete regels maken om negatief gedrag te voorkomen
- Omgangsprotocol ontwikkelen voor medewerkers en ouders zodat iedereen weet wat we van elkaar kunnen verwachten.
- Zorgen dat iedereen weet hoe hij moet handelen in peestsituaties.
- Zorgen dat het omgangsprotocol gevolgd wordt.
- Regels van de school, in de klas; ervoor zorgen met de leerkracht dat ze gaan leven. Maar ook het niet naleven van de regels sanctioneren.

Zicht hebben op de beleving van veiligheid, incidenten en mogelijke risico's:

- Zorgen dat de incidenten verzameld worden en deze analyseren om in te schatten waar risico's liggen.
- De resultaten van metingen rond veiligheidsbeleving van leerlingen benutten voor preventieve activiteiten en voorwaarden scheppen om de veiligheid te vergroten.
- Zorgen dat onveilige plekken in de school anders ingericht worden.
- Zorgen dat het omgangsprotocol bij iedereen bekend is, ook bij ouders

Zorgen voor een positieve pedagogische benadering van leerlingen:

- Leraren stimuleren dat zij goed toegerust zijn in hun pedagogische handelen; hen bewust laten worden van hun positie als regisseur van de groepsprocessen in de klas.
- Stimuleren dat alle schoolmedewerkers zich conformeren aan de schoolafspraken
- Stimuleren dat medewerkers reflecteren op hun gedrag bij negatieve situaties; ben je benaderbaar voor leerlingen, heb je vooroordelen, vertoon je voorbeeldgedrag, ben je zelf aanspreekbaar op ongewenst gedrag?
- Vragen van collega's beantwoorden en hen advies geven.
- Specifiek adviseren bij een pestklacht.

Preventieve activiteiten:

- Klassenkracht regelmatig in bordsessies aandacht geven
- Leerlingen en ouders informeren over wie het aanspreekpunt pesten is en wat zijn rol is.
- Actuele ontwikkelingen rondom pesten volgen
- Mensen aanspreken op het niet naleven van het omgangsprotocol
- Omgangsprotocol agenderen en zorgen dat iedereen weet hoe hij moet handelen in peestsituaties.

Ouders betrekken bij het veiligheidsbeleid

Wij willen als school graag samen met de ouders optrekken op dit terrein. In het geval van incidenten zoeken we snel contact om samen te bespreken hoe we hiermee om zullen gaan. Maar ook in meer algemene zin willen we ouders bij het veiligheidsbeleid betrekken. Dat doen we via de MR en door ouders te informeren (bijv. op een ouderavond of via de nieuwsbrief en door het omgangsprotocol bij de downloads op de website en op SchouderCom te zetten) over wat de school doet aan het voorkomen en aanpakken van ongewenst gedrag als pesten. Het is belangrijk dat ouders weten bij wie ze terecht kunnen als er iets is.

Reglement internet en sociale media op school

Inleiding

Sociale media spelen een belangrijke rol in het leven van leerlingen en onderwijzend personeel. Het gebruik van sociale media is onderdeel van het gedrag van leerlingen binnen de school. Sociale media kunnen helpen om het onderwijs te verbeteren en de lessen leuker te maken, om contact te houden met vrienden en te experimenteren en grenzen te verleggen. Maar sociale media brengen ook risico's met zich mee, zoals pesten en het ongewild delen van foto's of andere gegevens. Met dit reglement kan het gesprek op school, in de klas maar ook thuis gevoerd worden over wat er gewoon is op sociale media (en wat niet). De afspraken zijn van toepassing op alle leerlingen van onze school, voor het gebruik van mobiele telefoons en sociale media op school en in de klas.

Onder het gebruik van sociale media wordt verstaan; programma's waarmee online informatie kan worden opgezocht, gedeeld en gepresenteerd. Denk bijvoorbeeld aan: Facebook, Twitter, Instagram, YouTube, Snapchat maar ook alle (nieuwe) hiermee vergelijkbare programma's en apps.

Afspraken bij het gebruik van internet en sociale media

Binnen Groeisaam maken we gebruik van de volgende kapstokregels:

Voor je iets plaatst op bijvoorbeeld Facebook, Whatsapp, Instagram en Twitter

D=Doet het ertoe?

E=Is het Eerlijk?

N= Is het Nodig?

K= Klopt het?

N= Is het Netjes?

A= Is het Aardig?

Op onze school wordt bij de start van het schooljaar met de groep besproken wat de kapstokregels betekenen. Welk gedrag hoort hierbij?

Er worden afspraken gemaakt die in de groep visueel worden gemaakt.

Handreiking voor de leerkracht is het onderstaande regelement van Kennisnet. Dit gebruik je als 'praatpapier' met je groep indien nodig:

1. We behandelen elkaar netjes en met respect, en laten iedereen in zijn waarde. Daarom pesten, kwetsen, stalken, bedreigen, en beschadigen we elkaar niet, en maken we elkaar niet zwart.
2. Iedereen is verantwoordelijk voor wat hij/zij zelf plaatst op sociale media, en kan daarop aangesproken worden. Ook het doorsturen (*forwarden*) en herplaatsen (*retweeten*) zijn handelingen waar je op aangesproken kunt worden.
3. Zorg dat je weet hoe de sociale media werken voordat je ze gebruikt, zorg dat de instellingen goed staan en je niet meer informatie deelt dan je wilt. Alles wat wordt gecommuniceerd via internet en sociale media, blijft nog lang vindbaar.
4. We helpen elkaar om goed en verstandig met sociale media om te gaan, en we spreken elkaar daarop aan. Als dat niet lukt, dan vragen we daarvoor hulp aan onze leerkracht.
5. Wanneer je je telefoon meeneemt, lever je deze in bij de leerkracht
6. We respecteren elkaars privacy. Bij het gebruik van internet en sociale media worden er daarom geen informatie, foto's of video's verspreid over anderen, als zij daar geen toestemming voor hebben gegeven, of als zij daar negatieve gevolgen van kunnen ondervinden

Internet en sociale media worden alleen gebruikt voor acceptabele doeleinden. Het is daarom niet toegestaan om op school:

- a. sites te bezoeken, informatie te downloaden en te verspreiden die pornografisch, racistisch, discriminerend, beledigend of aanstootgevend zijn;
- b. hacken en ongeoorloofd toegang te krijgen tot niet-openbare sites of programma's;
- c. informatie, foto's of video's te delen waarvan duidelijk is dat die niet bedoeld is om verder te verspreiden, houd je wachtwoorden geheim;
- d. verzonden berichten versturen of een fictieve naam gebruiken als afzender;
- e. iemand lastig vallen, te achtervolgen of te 'flamen'.

Als iemand over de voorgaande punten informatie krijgt aangeboden, wordt dat gemeld aan de leerkracht.

Het leggen van contact, het volgen van elkaar of 'vriend' worden, is een bewuste keuze waar goed over nagedacht is. We weten wie de andere persoon is.

Als er geconstateerd wordt dat de afspraken niet worden nageleefd, wordt dit met de betrokkene besproken en worden afspraken gemaakt.

Schorsing en verwijdering

Protocol

Dit Protocol laat zien welke stappen gezet dienen te worden indien school overweegt om over te gaan tot schorsing of verwijdering. Het is een combinatie van Groeisaam-specifieke maatregelen en wettelijke vereisten; vandaar dat er ook af en toe wettelijk/juridische omschrijvingen zijn opgenomen.

Gronden van schorsing of verwijdering

Er bestaan voor de scholen van Groeisaam vijf gronden om een leerling te verwijderen:

1. De school kan niet aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling voldoen. Er is sprake van een duidelijke stagnatie in de ontwikkeling en/of het belang van het kind wordt geschaad bij langer verblijf op school.
2. Een kind doet zo'n groot beroep op de mogelijkheden van een school en/of de individuele leerkracht dat daarmee de onderwijsbehoeften van andere kinderen in gevaar komen.
3. De gedragsproblemen van een kind zijn dermate ernstig, dat hetzij de veiligheid van het betreffende kind, hetzij de veiligheid van andere kinderen in gevaar komt.
4. Er is sprake van ernstig wangedrag van de leerling of de ouders. Bij de beoordeling of er sprake is van ernstig wangedrag is de gedragscode van Groeisaam '*Thuis op school*' leidend (voor ouders te vinden op de website van de school).
5. Het gedrag van de leerling of de ouders is in strijd met de grondslag van de school (geldt alleen voor bijzonder onderwijs).

Opvoedkundige en ordemaatregelen

Wanneer een leerling de gedragsregels overtreedt die binnen een school gelden, dan kan hierop worden gereageerd met een opvoedkundige maatregel of een ordemaatregel. Opvoedkundige maatregelen zijn pedagogische handelingen, die kunnen worden uitgevoerd door een leerkracht, zoals het geven van een time-out, het aanspreken van een leerling na de les, of het geven van strafwerk.

Ordemaatregelen raken de rechtspositie van leerlingen en worden door het bestuur opgelegd. In oplopende mate van zwaarte:

- schriftelijke berisping;
- overplaatsing naar een andere klas of een andere Groeisaam-school;
- schorsing;
- verwijdering.

Schorsing

Wanneer besloten wordt om een leerling te schorsen, dan betekent dit dat de leerling tijdelijk het recht op deelname aan het onderwijs wordt onttrokken. Schorsing is geregeld in artikel 40c WPO en artikel 40e WEC. In deze artikelen is bepaald dat met opgave van redenen een leerling voor *ten hoogste één week* geschorst kan worden.

De stappen die dienen te worden gezet zijn als volgt:

1. De directeur neemt kennis van de klachten/problemen, hoort de groepsleraar en IB-er.
2. De directeur hoort de ouders. De directeur informeert de ouders over de mogelijkheid om tot schorsing en verwijdering over te gaan, zoals ook in de schoolgids vermeld staat. De ouders worden tevens op de hoogte gesteld van de klachtenregeling.
3. De directeur informeert de bestuurder van Groeisaam voordat de procedure in gang gezet wordt.
4. Als de omstandigheden ertoe leiden dat de leerling per direct moet worden geschorst, is het verstandig om de schorsingsdagen te gebruiken over het vervolgtraject.

Protocol schorsen en verwijderen 3

5. Er wordt een schriftelijk schorsingsbesluit opgesteld. Hierin zijn de redenen van de schorsing opgenomen. Dit schorsingsbesluit wordt verstuurd aan de ouders en in afschrift aan inspectie en bestuurder. In dit schorsingsbesluit moet staan dat als de ouders het niet eens zijn met dit besluit dat zij een bezwaarschrift kunnen indienen (openbare scholen) dan wel dit besluit kunnen aanvechten bij de rechter.
6. De directeur informeert de leerplichtambtenaar en het samenwerkingsverband over de problemen, zodat zij betrokken kunnen worden bij de aanpak.
7. De school zorgt ervoor dat de leerling geen achterstand oploopt en zorgt voor lesmateriaal.

Verwijdering

De verwijdering van een leerling is geregeld in artikel 40 lid 11 WPO en artikel 40 lid 18 WEC. Verwijdering is een ingrijpende maatregel, zowel voor de school als voor de leerling en diens ouders. Het besluit tot verwijdering wordt genomen door de bestuurder van Groeisaam. Het is niet noodzakelijk dat aan de verwijdering een schorsing vooraf gaat, het kan uiteraard wel.

1. Vraag alvorens tot verwijdering te besluiten de mening van leerkracht, team, de bestuurder van Groeisaam en het Ondersteuningsplatform. Bemiddeling is mogelijk door een trajectbegeleider van het Ondersteuningsplatform, maar ook door onafhankelijke Onderwijsconsulenten. Ook ouders kunnen een Onderwijsconsulent inschakelen. Vraag ook de mening van de Inspecteur van Onderwijs en leg dit vast.
2. Indien er geen aanleiding is om een laatste keer te proberen de situatie op te lossen, besluit dan tot het *voornemen tot verwijdering*. Het is aan te bevelen om het onderwijskundig rapport over de leerling opgesteld te hebben.
3. Nodig de ouders schriftelijk uit voor een gesprek over het voornemen tot verwijdering.
4. Ouders en school hebben elkaar in de voorgaande periode regelmatig gesproken. In dit gesprek horen de ouders dat de school niet langer bereid is de oplossing op de huidige school te zoeken. Redenen en doel van het gesprek worden uitgelegd, alsmede de verdere procedure en de mogelijkheid van bezwaar. Maak een verslag van dit gesprek.
5. Vormt het gesprek geen reden om van dit voornemen af te zien, deel dit dan schriftelijk en onderbouwd mee en voeg het gespreksverslag toe.
6. Breng leerplicht en Onderwijsinspectie op de hoogte.
7. De bestuurder verstuurt het verwijderingsbesluit. In het verwijderingsbesluit staat:
  - datum van verwijdering;
  - motieven van verwijdering (er wordt hierin een afweging gemaakt tussen het belang van de school en het belang van de leerling);
  - welke school is bereid om de leerling toe te laten;
  - bezwaarclausule.
8. De leerling heeft geen toegang tot de school. Let op (uit de wet WPO): *Definitieve verwijdering van een leerling, vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorggedragen dat een basisschool, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs, een instelling, een school voor voortgezet onderwijs, bereid is de leerling toe te laten*. Dit betekent dat de school als het voornemens is om een leerling te plaatsen op het S(B)O er een toelaatbaarheidsverklaring moet zijn aangevraagd, dan wel dat er een akkoord moet zijn over een tijdelijke plaatsing (observatie- of crisisplaatsing).
9. De ouders kunnen bezwaar maken binnen zes weken bij:
  - het bestuur (binnen vier weken dient het bestuur te reageren);
  - na afwijzing van bestuur bij de bestuursrechter (openbare school) of de civiele rechter (bijzondere school);
  - geschillencommissie Passend Onderwijs (deze brengt binnen tien weken een niet-bindend advies uit);
  - College Rechten van de Mens (laatste optie; niet bindend).